

Edmund Mitrus

Lublin-Stare Miasto, st. 1A, AZP
77-81/1

Informator Archeologiczny : badania 31, 201-202

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

my geologiczne i pięć faz osadniczych. Najstarszym z wyróżnionych poziomów jest grunt macierzysty - jasnożółty less calcowy, którego strop podnosi się od strony Bramy Krakowskiej w kierunku wlotu ul. Bramowej do Rynku (od wartości 194,00 do 195,00 m n.p.m.). Dalej, wzdłuż zachodniej pierzei Rynku w kierunku wlotu ul. Grodzkiej jego strop obniża się do poziomu 192,50 m. Nad lessiem calcowym w północno-zachodniej części Rynku wystąpił humus pierwotny - jednolita i spoista brązowa ziemia, o miąższości dochodzącej do 30 cm. Z warstwy nie pozyskano żadnych zabytków ruchomych.

Pierwszą z wyróżnionych faz osadniczych reprezentują 3 obiekty (nr 2, 3 i 4) - wczesnośrednio-wieczna półziemianka wraz z towarzyszącymi jej jamami gospodarczymi. Pozyskany materiał ceramiczny został wydatowany na IX-X wiek. Zaś daty radiowęglowe wykonane w laboratorium w Gliwicach wskazują na datę 950 ± 50 BP (1042-1156 r. - po kalibracji) dla próbek węgla pobranych ze spalonych konstrukcji ziemianki. Druga faza osadnicza została wydatowana na okres poł. XIV - 2 poł. XIV w. i jest reprezentowana przez prawie czarną, „tłustą” i spoistą ziemię z węglami drzewnymi. Warstwa ta zalegała nad humusem pierwotnym (na wysokości kamienicy Rynek 4) oraz na lessie calcowym (w pobliżu zachodniej ściany Trybunału). Trzecia faza osadnicza to poziom utwardzenia ul. Bramowej, składający z kilku dębowych belek drewnianych i towarzyszącej im warstwie czarnej, jednorodnej i spoistej ziemi. Analiza dendrochronologiczna wskazała następujące daty: 1215-1326 AD (dla sekwencji pułtuskiej) oraz druga 1299-1410 AD (dla sekwencji południowopolskiej). Czwarta faza osadnicza reprezentowana jest przez ciemnobrunatną, „tłustą” ziemię z dużą ilością cząstek organicznych (m.in. kości zwierzęcych, fragmentów wyprawionej skóry a także różnej wielkości kawałków drewna). Jej chronologia została ustalona na 2 poł. XV – XV/XVI w. Ostatnia - piąta faza osadnicza związana jest z budową i funkcjonowaniem wodociągu staropolskiego. Źródła pisane datują wydarzenie to na XVI-XVII w. Pobrana do analizy dendrochronologicznej próbka drewna nie została wydatowana, gdyż dla Lubelszczyzny nie istnieje skala dendrochronologiczna sosny, z którego to drzewa zbudowano odsłonięty fragment wodociągu.

Materiały i dokumentacja badań znajdują się w ARCHEE - Badania i Nadzory Archeologiczne.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, T. III 1998, s. 237-242.

Badania nie będą kontynuowane.

LUBLIN-Stare Miasto, st. 1A, AZP 77-81/1

- rynek Starego Miasta (neolit, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze, okres nowożytny)

Przedinwestycyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Edmunda Mitrusa (Pracownia Badań i Nadzorów Archeologicznych). Finansowane przez Gminę Lublin.. Przebadano powierzchnię 100 m².

Założono 10 wykopów. Odnotowano występowanie ceramiki kultury pucharów lejkowatych na złożu wtórnym. Zadokumentowano relikty sześciu chat, świadczące o intensywnej zabudowie typu półziemiankowego i naziemnego z X-XIII wieku. Stwierdzono, że obniżenie w północnej części Rynku ma naturalny charakter i że jego sukcesywne zasypywanie ukończono dopiero w XVII wieku. Likwidacja zagłębienia rozpoczyna się już w końcu V w., tak bowiem określono w laboratorium w Gliwicach chronologię 14C szczątków drewnianej budowli odkrytych w najniższej warstwie. Odsłonięto relikty drewnianego wodociągu, które można datować na XVI-XVII wiek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Lublinie i PSOZ w Lublinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w periodyku „Lubelszczyzna”.

Badania nie będą kontynuowane.

Łęczyn, st. 13, gm. Dobiegniew, woj. gorzowskie - patrz: mezolit

Łekno, st. 3, gm. Wągrowiec, woj. pilskie - patrz: późne średniowiecze

Marki, st. XXVI, gm. loco, woj. warszawskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

MIETLICA, gm. Kruszwica, woj. bydgoskie

- osada wczesnośredniowieczna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez doc. dr. hab. Wojciecha Dzieduszyckiego i dr. Bożenę Dzieduszycką (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Poznań).

MIKOROWO, st.8, gm. Czarna Dąbrówka, woj. śląskie, AZP 10-34/48

- kultura łużycka (V okres epoki brązu/okres halsztacki C)
- kultura pomorska (okres halsztacki D/okres wczesnolateński)
- ślady osadnictwa kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna (X w.)
- wczesnośredniowieczne cmentarzysko rządowe (schyłek X w. – XII w.)

Badania ratownicze (na działce prywatnej z centralnie zlokalizowanym budynkiem mieszkalnym – samowola budowlana), przeprowadzone przez mgr. Bolesława Panczenkę (Muzeum Archeologiczne w Poznaniu). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 6,76 ara.

Badania archeologiczne prowadzono w północnej części stanowiska. Zarejestrowano 207 obiektów, w tym: 135 jam grobowych zawierających układy szkieletowe, 39 jam gospodarczych i zasobowych, 1 palenisko wczesnośredniowieczne, 3 płaszcze kamienne, 3 groby ciałopalne, 26 jam grobowych uchwyconych fragmentarycznie. Pozyskano 930 fragmentów ceramiki, w tym: śladowo kultury łużyckiej i wielbarskiej, a głównie wczesnośredniowiecznej. Zarejestrowano 2 obiekty osadnicze kultury łużyckiej, 4 obiekty kultury wielbarskiej w postaci grobów ciałopalnych, jeden grób podkloszowy kultury pomorskiej. Zarejestrowano 135 grobów szkieletowych wczesnośredniowiecznych w sześciu - siedmiu poziomach użytkowania, trzyfazowe. Cmentarzysko rządowe.

Badania będą kontynuowane.

Mogielnica, st. 1, gm. Korczew, woj. siedleckie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

MOŁOCZKI, st. 1, gm. Boćki, woj. białostockie, AZP 48-87/-

- grodzisko (miejsce kultu?) i osada wczesnośredniowieczna X-XII w.

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu i październiku przez mgr. Dariusza Krasnodębskiego i mgr. Hannę Olczak (Instytut Archeologii i Etnologii PAN). W badaniach wzięli też udział archeolodzy z Instytutu Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku, Uniwersytetu im. Janka Kupały w Grodnie oraz Ukrainkiej Akademii Nauk ze Lwowa. Finansowane przez Komitet Badań Naukowych w ramach programu „Polska doby Zjazdu Gnieźnieńskiego” oraz PSOZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 200 m².

Badania wykopaliskowe prowadzono w ramach programu wstępnego rozpoznania grodzisk znajdujących się w międzyrzeczu górnej Narwi i środkowego Bugu.

Na st. 1 (grodzisko?) wyróżniono około 120 jednostek stratygraficznych.

Zinventaryzowano 99 fragmentów ceramiki i żużli żelaznych, 6 zabytków krzemienych i osełkę kamienną. Ponadto pobrano około 30 prób ziemi i około 30 prób węgla drzewnego. Maksymalna miąższość warstw kulturowych dochodziła do około 120 cm. Po zdjęciu warstwy humusu, w jego środkowej części pojawił się strop piaszczystego calca, zaś u podnóża wnętrza wału ukazał się rodzaj bruku zbudowanego z luźno ułożonych kamieni polnych. Kamienie te tworzyły otwarty od strony zachodniej, niejednorodny pierścień, bardziej zwarty od strony południowej, natomiast od strony północnej i wschodniej składający się z luźno rozrzuconych, nieregularnych skupisk. Największe ich nagromadzenie znajdowało się w południowo-zachodnim narożniku wykopu, od południowej strony „wejścia” (od zachodu nie było rowu wewnętrznego). W narożniku południowo-zachodnim, który wchodził najdalej w wał grodziska, znaleziono fragmenty spalonych belek. Podobna spale-